

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і
декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГРАФІКА

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)</u>
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “31” серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Графіка
Викладач (-і)	Корпанюк В.В., Сеник М.М., Синишин Л.О.
Контактний телефон викладача	0968752758
Е-mail викладача	melanisen@i.ua
Формат дисципліни	денна / заочна
Обсяг дисципліни	9 кредитів ECTS; 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=61&id_cou=6671
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться дистанційно та на практичних заняттях в аудиторії згідно розкладу.
2. Анотація до курсу	
Зміст навчання мистецтву художньої графіки забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців IV рівня акредитації «бакалавр», «магістр» за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта. "Образотворче мистецтво" та передбачає кваліфікацію вчителя образотворчого мистецтва та художньої культури. Викладача дисциплін художньо-естетичного циклу. Керівника студій (гуртків) за видами мистецтва та художньої творчості. В процесі художньо-педагогічної підготовки фахівців для загальноосвітніх шкіл важливе місце належить мистецтву графіки як одному з провідних видів образотворчого мистецтва. Дисципліна графіка у навчальному плані належить до циклу дисциплін вільного вибору студента і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання дисципліни є вивчення видів графічного мистецтва та підготовка фахівців високого рівня щодо самостійного творчого вирішення завдань в художньо-педагогічній діяльності. Завданням вивчення навчальної дисципліни «Графіка» є ознайомлення з теоретичними основами та різновидами мистецтва графіки, практичне використання закономірностей, прийомів і способів графічного відтворення художньої форми. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - різновиди і теоретичні основи мистецтва графіки; - термінологію та поняття графіки; - специфіку візуальної мови графічного мистецтва; - графічні засоби та можливості застосування графічних технік; - особливості пластичної мови графіки у різних сферах використання, у тому числі в педагогічній та творчій діяльності. вміти: - створювати серію власних графічних робіт, за обраною та затвердженою темою; - створювати графічні зображення, знаки, символи, використовуючи стилізацію, узагальнення та графічні художні виразні засоби; - використовувати композиційні закономірності в графічній творчості та дизайн-проекуванні дитячої книжкової графіки (прикладної графіки); - творчо використовувати графічні техніки при створенні художніх образів і композицій (ілюстрацій, станкової і прикладної графіки, плакату тощо); - застосовувати сучасні методи викладання графічного мистецтва як творчої діяльності в навчальних закладах;	
4. Результати навчання (компетентності)	
ЗК 5. Соціально-особистісні навички. Адаптивність, комунікабельність, креативність,	

толерантність, критичне мислення, прагнення самовдосконалення, самокритичність, наявність стійкого світогляду та наполегливість у досягненні мети. Здатність використовувати базові знання про стан і проблеми візуального мистецтва сучасного світу й України зокрема, розвивати етно- та еко-культуру в суспільстві засобами дизайну, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, розробляти, організовувати та управляти проектами з мистецької та виставкової діяльності. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, діяти соціально-відповідально та свідомо

Фахові компетенції. ФК 7. Здатність до розкриття ідеї та сюжету художнього твору засобами застосування різноманітних мистецьких технік у різних видах і жанрах образотворчого мистецтва.

ФК 8. Здатність творити відповідно до канонів краси, образного сприйняття та аналізу довкілля, самовдосконалення творчих здібностей, естетичного смаку й естетичних потреб.

ФК 9. Здатність відображати статичні та динамічні моделі у тривимірних композиціях із застосуванням традиційних і нетрадиційних матеріалів у різноманітних жанрах.

ФК 10. Здатність до творчого застосування набутих професійних теоретичних знань і практичних умінь в сучасному образотворчому, декоративному мистецтві й етнодизайні.

ФК 11. Здатність застосовувати навички суміжних дисциплін у власній образотворчो-педагогічній діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
практичні	20
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014. 12 СО. ОМ.	I	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
1. Вступна лекція. Мета та завдання курсу «Графіка». Місце графіки як навчальної дисципліни в системі художньо-педагогічної підготовки фахівців образотворчого мистецтва. Унікальна графіка та засоби графічної мови. Крапка, лінія, штрих, силует, тон, контраст, ритм, акцент тощо.	лекційне	[1, 2, 8,9,10]	Ознайомл. з фаховою літ., 4год.		
2. Графіка, як вид образотворчого мистецтва. Станкова, книжкова графіка, ілюстрація, плакат.	лекційне	[4, 6, 10]	Ознайомл. з фаховою літ., 2год.		
3. Давньогалицька книжкова рукописна мініатюра.	лекційне	[5, 12, 14]	Вивч. іл. матер. 2год.		
4. Графічні техніки плоского друку. Літографія, монотипія та її різновиди. Офсет. Історія розвитку літографії, монотипії,	лекційне	[11, 12, 15, 17]	Вивчення термінології 2 год.		

офсету. Зображальні і виражальні засоби технік плоского друку. 5.Особливості будови й написання рублених , курсивних та гротескових шрифтів. Тренувальні вправи на створення шрифтової композиції.	практичне	[9, 14, 19]	Виконання вправ 4год.	15б.	протягом двох тижнів
6.Композиція натюрморту з квітами і фруктами. Створити графічну композицію натюрморту на основі постановки. Виконати технікою акварельної монотиpii.	практичне	[6, 7, 10, 19]	Вик. граф. композ. 2год.	15б.	протягом тижня
<i>Формат:</i> за вибором студента. <i>Матеріал:</i> папір, акварель.	практичне	[7, 9, 10]	Створення ескізу орн. 4год.	15б.	протягом двох тижнів
7.Створити ескіз елемента орнаменту на основі вибраної природної форми рослини та її стилізації; створити образ природної форми (тварини), виявляючи зовнішні характерні ознаки і графічно підкреслюючи їх (наприклад: пухнастий кіт, слизький равлик або надаючи додаткових ознак, як мокрий, важкий, легкий тощо).	практичне	[7, 9, 10]	Створення граф. композ. 4год.	15б.	протягом двох тижнів
8.Створити образ природної форми у певному психологічному стані тавиразного характеру (наприклад: замріяний та лагідний кіт чи розбишака-кіт у розгніваному стані тощо). Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.	практичне	[7, 9, 10]	Створення граф. елемента 2год.	10б.	протягом тижня
9.Розробити елемент графічного орнаментального елемента на основі природної форми рослинного та тваринного світу.	практичне	[7, 9, 10, 13]	Створення орн. композиції 4год.	30б.	протягом двох тижнів
10. Створення орнаментальної композиції з поєднанням графічного елемента та шрифту.					

Обсяг курсу

Вид заняття		Загальна кількість годин			
лекції		10			
практичні		20			
самостійна робота		60			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибіркового	
II	014. 12 СО. ОМ.	I		вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завданн я,год	Вага оцінки	Термін виконання

1.Поява книгодрукування на Прикарпатті другої пол.XVI ст.- перша пол. XX ст. 2.Графіка на Прикарпатті впродовж 50-х- 60-х рр. 3.Розвиток прикарпатської графіки 70-80-х рр. XX ст.Образотворчий фольклор і зображальні засоби народного мистецтва Прикарпаття в графічних творах. 4.Розробити елемент графічного орнаментального елемента на основі витинанки. Створити стрічковий орнамент. 5.Розробити елемент графічного орнаментального елемента на основі зразків народної вишивки або дереворізьби. Створити орнамент. 6. Прикладна графіка. Книжковий знак-екслібрис. 7.Шрифтозображувальний екслібрис. Розробка ескізів шрифтозображувального екслібриса. Поєднання шрифту та зображення (ілюстрації). 8. Екслібрис виконати технікою високого друку за вибором студента (дереворит, лінорит). Формат: не більше 13 см зображувальної частини по більшій стороні. Матеріал: папір, дерево, лінолеум.	лекційне	[11, 12, 14, 17, 22]	Вивч.лекц. матеріалу 4год.		
	лекційне	[6, 14, 17, 22]	Вивч. іл. матер.4год		
	лекційне	[14, 17, 22]	Ознайомл. з фаховою літ., 2год.		
	практичне				
	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Створення стрічк. орн.4год.	15б.	протягом двох тижнів
	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Створення орн. композиції 4год.	15б.	протягом двох тижнів
	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Замаль. Екслібрисі в 4год.	20б.	протягом двох тижнів
	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Ескіз екслібрису 4год.	20б.	протягом двох тижнів
		[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Викон. практ. роб. 4год.	30б.	протягом двох тижнів
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			10		
практичні			20		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
III	014. 12 СО. ОМ.	II		вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завданн я,год	Вага оцінки	Термін виконання

1.Графіка на Прикарпатті в Незалежній Україні. Станкова графіка. Традиції та новаторство. Творчість Володимира Гуменного. Інтерпретація народної традиції у творчості Романа Романишина. Графіка Михайла Вітушинського, Миколи Яковини та інших. 2.Техніко-технологічні процеси створення гравюри на дереві. Матеріали й інструменти. Аналіз графічних творів українських (М.Бойчук, В.Касіян, О.Кульчицька, С.Конончук, Г.Якутович) та зарубіжних (А.Дюрер, В.Фаворський, О.Кравченко та ін.) авторів. Майстри мистецтва гравюри. 3.Графічні техніки,технологічні особливості, різновиди. Особливості книжкової графіки. Ілюстрування поезії. Книжкові оправи. 4.Створити композицію натюрморту на фоні пейзажу. Виявити образний стан мотиву композиції пейзажу, використовуючи три тональні градації (чорне, біле, сіре) як формоутворюючий засіб. 5.Створити комп'ютерний колаж (абстрактну композицію, настроїтошо), використовуючи власні рисунки і елементи певних текстур.Роздрукувати на кольоровому принтері. 6.Графічне панно чи серія робіт із застосуванням синтезу як універсального засобу, що передбачає обов'язкове поєднання різних композиційних елементів: малюнка, слова, декору. Ескізування. 7.Практична підсумкова робота. Виконання в матеріалі. Техніка довільна.	лекційне	[11, 18, 20]	Вивч.лекц. матеріалу 4год.		
	лекційне	[1, 2, 3, 4]	Вивч. іл. матер.4год		
	лекційне	[3, 4, 5, 7]	Вивч. іл. матер.2год		
	практичне	[3, 9, 10, 11, 12]	Графічна композ. 4год.	10б.	протягом двохтижнів
	практичне	[7, 9, 10, 11, 12, 14]	Створ. граф. композ., друк 4год.	10б.	протягом двох тижнів
	практичне	[7, 9, 10, 11, 12, 14]	Ескіз граф. панно 4год.	10б.	протягом двох тижнів
	практичне	[7, 9, 10, 11, 12, 14]	Викон. граф. панно 4год.	20б.	протягом семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою

	оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів), здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи, консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі оцінювання поетапності виконання практичних та самостійних робіт.
Вимоги до письмової роботи	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться контрольна робота за матеріалами лекційного курсу.
Семінарські заняття	навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль знань з дисципліни проводиться у формі заліку й екзамену. Залік проводиться за результатами поточного оцінювання поетапності практичних робіт та у формі оцінювання практичної роботи на кафедральному перегляді; Екзамен проводиться у комбінованій формі; – у письмовій формі; – у формі оцінювання практичної роботи на кафедральному перегляді; Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі семестрового заліку. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру за всіма видами робіт, передбачених навчальним планом. Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного та модульного контролю, а також самостійної роботи студента.

7. Політика курсу

Вивчення мистецтва графіки як академічної дисципліни дає необмежені можливості для творчого розвитку студентів і позитивно впливає на формування творчих якостей та високої художньої культури. В процесі навчання студент практично оволодіває графічними техніками авторського друку, може самостійно виконувати практичні завдання, користуватися зображальними і виражальними засобами графіки. Принципи навчання базуються на поступовому засвоєнні навичок графічної діяльності - від технік вільної та друкованої графіки до книжкової та прикладної графіки. Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності. Неприпустимі плагіат та списування. У випадку порушень - реагування згідно: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc

Обов'язкове виконання практичних завдань. Пропущені лекційні заняття відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри. Пропущені практичні заняття, незалежно від причин пропуску, студент відпрацьовує в позаурочний час, попередньо узгоджений з викладачем. Слід наголосити, що місія курсу - виявити у студентів бажання свідомого вивчення та опанування того чи іншого виду мистецтва, створити відповідне тло для формування у студентів системи компетентностей, передбачених навчальною програмою. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до реалізації власних творчих задумів від виконання дизайнерських проектів до виконання в матеріалі, а також дає змогу застосовувати набуті знання, уміння й навички в художньо-педагогічній діяльності. Виходячи з цього, поведінка студентів має відповідати високій репутації університету.

8. Рекомендована література

1. Белецкий П.А. Георгий Иванович Нарбут. – Л.: Искусство, 1985. – 238 с.

2. Белічко Ю. Георгій В'ячеславович Якутович. – К.: Мистецтво, 1968. – 87с.
3. Беляева С. Е. Спецрисунок и художественная графика / С. В. Беляева, Е. А. Розанов. – М.: Академия, 2006. – 232 с.
4. Боголюбський Н.Я., Чебикін А.В. Техніка офорта. – К.: Вища школа, 1978. – 140 с.2
5. В'юник А.О. Українська графіка XI – початку XX ст.. – К.: Мистецтво, 1994. – 328 с.
6. Дорош А.Ю., Костюк С.П., Крушельницька Л.І. Крушельницький. Графіка: Альбом-каталог. – Львів, 2004. – 43 с.
7. Каталог поштових марок України (1918 – 2007): каталог довідник / [авт. упор. Гонцарюк І. В. та ін.].- Київ : Марка України, 2008. – 218 с.
8. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти / М. А. Кириченко. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с.
9. Куленко М. Графіка шрифту / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2004. – 192с.
10. Куленко М. Авторська накладна графіка / М. Куленко. К.: вид-во КНУБА, 2001. – 124 с.
11. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки XX століття / О. Лагутенко. К.: Грані-Т, 2007. – 168 с.
12. Лагутенко О. Українська графіка першої третини XX століття. – К.: Грані-Т, 2006, – 240 с.
13. Лесняк В. Акцидентний шрифт / В. Лесняк. Харків: Колорит, 2004. – 140 с.14. Логвин. Г.Н. З глибин. Гравюри українських стародруків XVI–XVIIIст. – К.: Дніпро, 1990. – 707 с.
15. Резніченко М. І. Художня графіка / М. І. Резніченко. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2011. – 272 с.
16. Слейтер С. Геральдика. Иллюстрированная энциклопедия / С. Слейтер. – М.:Искусство, 2005. – 392 с.
17. Степовик Д.В. Українська графіка XVI – XVIII століть. – К.: Наукова думка. 1982. – 331 с.
18. Хмельовський О. Графіка і основи графічного мистецтва: навч. посібник / О.Хмельовський, С. Костукевич. – Луцьк: вид-во ЛДПУ, 2003. – 160 с.
19. Шевченко В. Я. Композиція плаката / В. Я. Шевченко. Харків: Колорит, 2007. – 134 с.
20. Хвостенко В.Є. Техніки авторського друку. – Харків: Колорит, 2004. – 82с.
21. Ямщиков С.В. Новые открытия советских реставраторов. Японская гравюра. – М.: Советский художник, 1979. – 144с.
22. Яців Р.М. Львівська графіка. – К.: Наукова думка, 1992. – 119с.

Викладачі: Корпанюк В.В.; Сенік М.М.; Синишин Л.О.